

Expertgruppens möte
Måndagen 5 september 2016
Karlavägen 102, plan 7
Sammanträdesrum Amiralen

Närvarande:

Lars Heikensten, ordförande
Gun-Britt Andersson, vice ordförande
Eva Lithman, ledamot
Malin Mobjörk, ledamot
Torgny Holmgren, ledamot
Kim Forss, ledamot
Arne Bigsten, ledamot
Julia Schalk, ledamot
Sonja Daltung, kanslichef
Markus Burman, utredningssekreterare
Emma Öståker, utredningssekreterare
Eva Mineur, utredningssekreterare
Per Trulsson, utredningssekreterare
Jan Pettersson, utredningssekreterare
Anna Bäckman, bitr. utredningssekreterare

1. Öppnande av mötet
2. Godkännande av dagordningen
Dagordningen godkändes.
3. Protokoll från föregående möte
Beslut: Protokollet lades till handlingarna.
4. Administrativa frågor
 - a. Åtterrapporering
Kanslichefen informerade om de tre seminarier som genomförts sedan föregående möte. Den 20 juni lanserades rapporten om de globala hållbarhetsmålen. Seminariet hölls i Rosenbad och var välbesökt. Den 27 juni lanserades Barbara Befanis rapport om utvärderingsmetoden QCA. Det seminariet riktade sig till utvärdare och beställare av utvärderingar och innehöll efter en presentation och kommentarer på rapporten två breakout sessions riktade till de två grupperna av deltagare. Den 31 augusti lanserades rapporten skriven av Cathy Shutt om alternativa metoder till de senaste årens resultatstyrning inom biståndet. Seminariet var fullsatt. Det hölls på Medelhavsmuséet, vilket var en väl fungerande lokal. EBA har även deltagit på utvecklingskonferensen DEVRES 2016; dels höll EBA i en session, dels deltog vice ordförande i den avslutande panelen. Därtill hade EBA ett bokbord som var välbesökt och flera forskare uttryckte intresse att skriva något för EBA.

Kansliet har haft en workshop med Sida i syfte att få inspel om vad Sida gärna skulle se att EBA gör för studier. Deltagare från Sida var chefen för planering, uppföljning och utvärdering och den tillförordnade chefsekonomen. På mötet framkom att Sida anser att EBA:s komparativa

fördel framförallt är att kunna vara framåtblickande och analysera vad som bör vara biståndets roll i framtiden och vilka implikationer det har för hur bistånd bör organiseras och genomföras.

Kanslichefen informerade om att fyra av kansliets medarbetare åker till Genève direkt efter mötet, där de under två dagar ska träffa många olika organisationer varav flera verksamma inom global hälsa och humanitärt bistånd.

Kanslichefen informerade om att EBA nu formellt har fått nya direktiv. Kansliet gavs i uppdrag att revidera EBA:s verksamhetsstrategi utifrån de nya direktiven och den strategidiskussion som ägde rum under expertgruppsmötet den 15 juni. En reviderad strategi skickas ut per mail till ledamöterna för synpunkter för att sedan tas upp för beslut.

b. Ersättning deltagare referensgrupp

Kanslichefen informerade om förslaget till nya riktlinjer för ersättningar. Det föreslås att riktlinjen för ersättningsbeloppet för en EBA-rapport utgår eftersom vad som är rimlig ersättning skiljer sig mycket åt mellan olika typer av rapporter. Vidare föreslås att det läggs till riktlinjer för ersättningar till externa deltagare/kommentatorer i en panel på ett EBA-seminarium och för ersättningar för deltagare i referensgrupp. Gällande deltagare/kommentator i panel föreslås 4000 kr som riktlinje och för referensgruppsdeltagare föreslås riktlinjen vara 5000 kr.

Expertgruppen ansåg att det borde tydliggöras i dokumentet att ersättningarna inte bör gälla för personer där deltagandet ingår i deras tjänst som för t.ex. tjänstemän från UD och Sida eller för personer som är anställda inom biståndsorganisationer. Vidare bör det specificeras tydligare att det krävs ett aktivt deltagande för att få ersättning för deltagande i referensgrupp. Kansliet fick i uppdrag att uppdatera dokumentet i enlighet med framkomna synpunkter. Därtill poängterades att det är viktigt att bortagandet av riktlinjen för ersättningar för rapporter inte i sig innebär att rapporterna blir dyrare.

Beslut: De nya riktlinjerna gäller för referensgrupper som konsolideras efter den 5 september.

5. Information

6. Projekt

a. Rapport för beslut
i. *Djurhälsa*

Referensgruppsordförande för studien, Gun-Britt Andersson, redogjorde för referensgruppens arbete och rapporten. Referensgruppen har varit mycket aktiv och engagerad. Rapporten innehåller en grundlig genomgång av hur fältet djurhälsa ser ut och vilken påverkan det har på utveckling, hälsa, fattigdom och klimat. Rapporten tillför kunskap på ett område som är lite försummat, men slutsatserna är något otydliga.

Expertgruppen saknade en redogörelse för de svenska insatserna som faktiskt har gjorts på området bl.a. av SLU. Rapporten ansågs vidare vara väl generellt skriven och att det saknas något mer konkret och analytiskt som sätter området i ett sammanhang. Rapporten behöver även vässas vad avser slutsatser och rekommendationer samt genomgå en språkgranskning innan den kan publiceras.

Beslut: Rapporten behöver bearbetas ytterligare innan den kan publiceras. Referensgruppsordförande och projektledare för studien får i uppdrag att förmedla synpunkterna till författarna.

b. Rapport för diskussion
i. *Landutvärdering Tanzania*

Referensgruppsordförande, Kim Forss, redogjorde för studien, som spänner över 50 år av utvecklingssamarbete med Tanzania och som försöker svara på frågan om effekter av biståndet på fattigdomsbekämpningen. Rapporten analyserar samarbetet uppdelat på tre tidsperioder och innehåller bland annat fyra fallstudier. Förutom att belysa effekter i termer av fattigdomsbekämpning i Tanzania, finns ett avsnitt som diskuterar studiens modell för landutvärdering. Detta avsnitt skulle kunna utvecklas något. I övrigt är rapporten tydlig och innehåller en omfattande genomgång av utvecklingssamarbetet under 50 år.

Arne Bigsten och Gun-Britt Andersson, som båda har deltagit i referensgruppen, redogjorde för sin syn på rapporten. De anser båda att rapporten är intressant och tar upp viktiga och relevanta frågor. Beskrivningen av modellens tillämplighet för att besvara frågan, som också ingick i uppdraget, skulle dock kunna utvecklas något.

Frågan om EBA borde göra fler landutvärderingar diskuterades. Det konstaterades att mycket inspiration skulle kunna hämtas från de två utvärderingar som har gjorts. Det kan också finnas anledning att komplettera dessa med nya utvärderingar av de frågor som de inte tar upp och/eller tillämpa modellerna på andra länder.

Beslut: Rapporten tas upp för beslut per capsulam efter det att en sammanfattning av rapporten och en språkgranskning är genomförd.

c. Seminarier
Kanslichefen informerade om att nästa seminarium är den 14 september då PGU-rapporten som Lisa Román och Måns Felleesson har författat kommer presenteras. Lanseringen av rapporten har planerats i tid så att den görs strax innan riksdagen ska behandla regeringens skrivelse om PGU. Två riksdagsledamöter, Sofia Arkelsten och Kent Härstedt, kommer att delta i panelen.

Kansliet planerar för ett heldagsseminarium på temat lärdomar från svenskt bistånd till Afrika den 18 oktober då totalt tre rapporter kommer att presenteras. Det kommer även att hållas breakout sessions, där frågor kring olika teman kommer att diskuteras. Dagen kommer att avslutas med

en paneldebatt kring biståndseffektivitet som är den röda tråden i de tre studier som presenteras. Bland bekräftade deltagare återfinns bl.a. Mthuli Ncube (f.d. chefsekonom AfDB), Tausi Kida (ESRF), Elliot Stern (Bristol Univ.) och Göran Hydén som kommer att inleda paneldebatten. Vi hoppas också på deltagande från politiska ledningen i panelen. Dagen kommer att äga rum på Spårvagnshallarna. Det kommer också vara en middag kvällen före seminariet.

d. Information om pågående projekt

Kanslichefen informerade om att beslut togs per capsulam den 24 augusti 2016 att utse Julia Schalk till referensgruppsordförande för studien *Följeforskning på Sidas insatser för stärkt jämställdhetsintegrering* (skribenter Lenita Freidenvall och Fredrik Uggle) och Arne Bigsten som referensgruppsordförande för studien *What happened with all the researchers? Magnitude, modes and premises for mobility, collaboration and scientific production among development aid supported Ph.D. graduates in Africa* (skribent Måns Felleson).

Kanslichefen informerade om att det finns budgetutrymme för att göra fler studier i år och lyfte frågan om behovet av kartläggningar av olika biståndsområden, dels i samband med att rapporter publiceras, dels inför beslut om studier. Formatet för sådana kartläggningar diskuterades och att det är viktigt att de görs på ett sådant sätt att de blir jämförbara och kan användas på ett konsistent sätt för vidare analys.

e. Projektförslag för beslut

i. *Sweden's Funding for UN funds and programmes*

Förslaget är ett resultat av att det vid expertgruppsmötet 2016-05-18 beslutades att kansliet skulle gå ut med en inbjudan att inkomma med projektförslag på temat finansiering av FN:s fonder och program. Expertgruppen ansåg att frågekomplexet som studien avser innehöll intressanta och relevanta frågeställningar men att studien riskerar att bli för bred och allmän och borde fokusera på frågorna om de praktiska konsekvenserna. Förslaget behöver också förtydligas beträffande metoden. Det fanns också en oro för att analysen inte skulle bli tillräckligt förutsättningslös, då förslaget verkar utgå ifrån att kärnstöd alltid är den bästa formen av finansiering. En mer neutral utgångspunkt för analysen efterfrågades. Det lyftes också att det vore önskvärt att styrningsaspekter kom mer i fokus. Vidare efterfrågades en tydligare koppling till det svenska perspektivet. Lennart Peck, UD, framförde att frågeställningen i högsta grad är relevant för UD. Det konstaterades att förslagsställarna har en gedigen kunskap på området och att det finns skäl att gå tillbaka till dem och höra om de kan tänka sig att revidera förslaget i linje med framkomna synpunkter.

På ett mer övergripande plan kommenterades det att vi bör se över hur vi formulerar vår inbjudan att inkomma med projektförslag. Om inbjudan att inkomma med förslag är väldigt öppen i sin formulering, är en risk att vi också får ganska lösa förslag.

Beslut: Kansliet får i uppdrag att undersöka om förslaget kan revideras i linje med synpunkter som rests och i så fall tas förslaget upp till beslut vid senare tillfälle i expertgruppen.

- f. Projektförslag för diskussion
 - i. Utlysning

På föregående expertgruppsmöte lyftes frågan om EBA borde göra en eller två utlysningar per år som skulle ge möjlighet att göra större studier. Som svar på detta har kansliet tagit fram ett förslag till en process för årliga utlysningar och ett förslag på tema för den första utlysningen.

Expertgruppen var enig i att det vore bra att göra en till två utlysningar per år och att processen i stort kunde se ut såsom föreslås i dokumentet men behövde ytterligare underlag för att besluta om vilket tema som den första utlysningen bör ha.

- 7. Övriga frågor
- 8. Mötet avslutas